

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lipca 2019 r. znak (...), nr sprawy (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił I. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 14 grudnia 2016 r. do 30 grudnia 2016 r. i zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 1.505,86 zł wraz z odsetkami liczonymi od dnia doręczenia decyzji. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że I. G., korzystając z zasiłku chorobowego w trakcie zatrudnienia w Ośrodku Pomocy (...) w C. wykonywała umowę zlecenia na rzez (...) Centrum (...) w dniu 15 grudnia 2016 r. i otrzymała za to wynagrodzenie, co czyni świadczenie pobrane za okres objęty decyzją nienależnym (decyzja - k. 12 akt zasiłkowych).

I. G. wniosła odwołanie od tej decyzji domagając się zmiany zaskarżonej decyzji w całości. Odwołująca się podniosła, że czynności wynikające z umowy zlecenia nie naruszyły zasad i warunków zwolnienia lekarskiego zaś polegały jedynie na zatwierdzeniu raportu miesięcznego wygenerowanego przez system, co trwało około 10 minut. Podkreśliła, że była zobowiązana do wykonania tej czynności osobiście a niezalogowanie się przez nią do systemu skutkowało niemożliwością przypisania składek odprowadzanych przez pracodawcę (...) w C. do konta osób ubezpieczonych. Zauważyła, że wynagrodzenie wypłacone w danym okresie dotyczyło całościowej obsługi ubezpieczenia i związane było z czynnościami wykonywanymi w okresie poprzedzającym miesiąc wypłaty i należne za cały okres z nie za poszczególne dni. Podniosła, że wykonana przez nią czynność w postaci zalogowania do systemu i kliknięcia „akceptuj/dalej” miała charakter incydentalny i wymuszony okolicznościami (odwołanie – k. 3-4).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 14-15).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. G. jest zatrudniona od maja 2005 r. w Ośrodku Pomocy (...) w C., na stanowisku głównej księgowej, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Z tego tytułu podlega ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

W dniu 5 czerwca 2016 r. I. G. zawarła umowę z (...) Centrum Operacyjnym spółką akcyjną w W., która miała polegać na wprowadzaniu danych do aplikacji rejestratora ubezpieczeń grupowych lub wykazów pisemnych związanych z wykonywaniem umów ubezpieczenia grupowego. Na mocy umowy I. G. zobowiązała się do wykonywania czynności technicznych polegających na wprowadzaniu danych zawartych w deklaracjach i formularzach do systemu eRU lub do przekazanych jej przez (...) wykazów, w zależności od instrukcji (...). Z. była zobowiązana do wykonywania powyższych czynności wyłącznie osobiście. Czynności te w rzeczywistości sprowadzały się do naciśnięcia klawisza (...) po przesłaniu dokumentacji elektronicznej do siedziby (...). Dokumenty są przygotowywane elektronicznie, dane są już wprowadzone do programu w postaci listy płac i są automatycznie transferowane do programu ubezpieczeniowego, a zleceniobiorczyni jedynie zatwierdza je klawiszem (...). Czynności te miały być wykonywane raz w miesiącu do 15 dnia następnego miesiąca.

W okresie od 30 listopada 2016 do 13 grudnia 2016 r. I. G. przebywała w szpitalu z reumatoidalnego zapalenia stawów. Otrzymała zwolnienie lekarskie na okres od 30 listopada 2016 r. do 30 grudnia 2016 r. Za okres od 14 grudnia 2016 r. do 30 grudnia 2016 r. I. G. wypłacono zasiłek chorobowy w kwocie 1.505,86 zł.

W dniu 15 grudnia 2016 r. I. G. wykonywała czynności wynikające z umowy zlecenia, zawartej z (...) w W.. Czynności zostały zarejestrowane poza siedzibą firmy w systemie informatycznym i polegały na zatwierdzeniu miesięcznego rozliczenia składek. Z. do systemu trwało około 41 minut.

Za obsługę systemu I. G. otrzymała wynagrodzenie w kwocie 137,17 zł (115,82 zł netto).

Niesporne, nadto:

- przesłuchanie odwołującej się – k. 32-33;
- umowa zlecenia – k. 8-12 oraz w aktach zasiłkowych;
- karta informacyjna – k. 6-7 oraz w aktach zasiłkowych;
- zaświadczenie lekarskie – k. 11 akt zasiłkowych;
- pisma (...) – k. 13, 24, 26 oraz k. 4, 5 i 6 akt zasiłkowych;
- pismo (...) z 25.02.2019 r. – w aktach zasiłkowych;
- rozliczenie i potwierdzenie przelewu – k. 31 i 30.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został w oparciu o zgromadzone dokumenty i korespondujące z nimi zeznania ubezpieczonej. Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia wiary wskazanym dowodom. Rzetelność i autentyczność dokumentów nie były podważane przez strony i nie budziły wątpliwości. Zeznania I. G. korespondowały z dokumentami, a organ rentowy nie naprowadził żadnych dowodów pozostających z nimi w sprzeczności.

Na tle dokonanych ustaleń faktycznych istniały podstawy do przyznania ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za cały sporny okres.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 645), zwanej w dalszej części rozważań „ustawą zasiłkową”, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, przy czym ubezpieczony obowiązkowo (a takim jest pracownik) nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia.

Nie było kwestią sporną, że I. G. była niezdolna do pracy w okresie od 30 listopada do 30 grudnia 2016 r., tj. w czasie podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Zaistniały zatem wskazane wyżej ustawowe przesłanki warunkujące uzyskanie przez ubezpieczoną zasiłku chorobowego z tytułu ubezpieczenia, co skutkowało wypłatą świadczenia za wskazane okresy w wysokości określonej zaskarżoną decyzją.

Ustawodawca wyłączył jednak w pewnych sytuacjach prawo do zasiłku chorobowego, pomimo spełnienia wskazanych wyżej warunków. Uczynił to w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Zgodnie z wymienionym przepisem ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. W myśl zaś art. 66 ust. 2 ustawy zasiłkowej jeżeli bezpodstawną wypłata zasiłku nastąpiła wskutek okoliczności o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7 ustawy wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w drodze egzekucji administracyjnej.

Nie było kwestią sporną w sprawie niniejszej, że I. G. w okresie orzeczonej niezdolności do pracy jednorazowo wykonała czynności wynikające z umowy zlecenia zawartej z (...) w W., za co otrzymała wynagrodzenie. Świadczą o tym pisma (...), w którym stwierdzono, że w dniu 15 grudnia 2016 r. na loginie ubezpieczonej zostało zatwierdzone rozliczenie miesięczne, co jest równoznaczne z wykonywaniem czynności wynikających z zawartej umowy zlecenia. Sporne natomiast pozostawało, czy wykonywanie umowy zlecenia w zakresie, w jakim czyniła to ubezpieczona, stanowiło negatywną przesłankę prawa do zasiłku chorobowego.

Zwrócić należy uwagę na pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie o sygn. II UK 10/07, w którym podniesiono, że istnieją dwie sytuacje (przesłanki) utraty prawa do zasiłku chorobowego z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby

i macierzyństwa mają charakter niezależny (odrębny). Wystarczy więc, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczony wykonuje "pracę zarobkową" i nie jest niezbędne badanie czy była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego. Wykonywanie pracy zarobkowej niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia stanowi samodzielną negatywną przesłankę prawa do zasiłku. Nadto praca zarobkowa w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy nie musi być wykonywana w pełnym wymiarze. Pozytywna kwalifikacja pracy zarobkowej w czasie niezdolności do pracy nie jest też zależna od faktycznego osiągania zarobku, gdyż wynika z samego podjęcia działań stanowiących realizację obowiązków pracowniczych.

Organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego z uwagi na podnoszone wykonywanie pracy zarobkowej w czasie orzeczonej niezdolności do pracy dlatego Sąd orzekający w sprawie nie badał czy była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego.

Jak przyjmuje się w utrwalonym w tym zakresie orzecznictwie, praca zarobkowa obejmuje różną aktywność ludzką zmierzającą do osiągnięcia zarobku, w tym m.in. wykonywanie umowy cywilnoprawnej, prowadzenie działalności pozarolniczej, wykonywanie zatrudnienia etc. (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2007 r. II UK 223/06 OSNP 2008/15 – 16/231, z dnia 9 października 2006 r. II UK 44/06, OSNP 2007/19 – 20/295, z dnia 20 stycznia 2005 r. I UK 154/04 OSNP 2005/19/307, z dnia 5 kwietnia 2005 r. I UK 370/04 OSNP 2005/21/342, z dnia 5 października 2005 r. I UK 44/05 OSNP 2006/17 – 18/279).

Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy niejednokrotnie i zasadnie wskazywał, że może się zdarzyć, że podejmowanie pewnej aktywności związanej z pracą zarobkową nie będzie uznane za wykonywanie tej pracy, dotyczy to może jedynie czynności incydentalnych, wymuszonych okolicznościami (np. zabezpieczenie mienia w związku z kradzieżą czy pożarem) albo też w przypadku osób prowadzących indywidualną działalność gospodarczą czynności formalnoprawnych, do jakich są obowiązani jako pracodawcy (np. wystawienie świadectwa pracy), podatnicy czy płatnicy składek, odstąpienie od których to czynności rodziłoby naruszenie przepisów prawa pracy, prawa podatkowego czy ubezpieczeń społecznych (o ile czynności te nie są jedynymi, jakie przedsiębiorca zazwyczaj wykonuje). Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich orzeczeniach wskazywał na możliwość uznania niektórych czynności związanych z wykonywaniem działalności zarobkowej za nieskutkującą utratą prawa do zasiłku chorobowego. Kwestii tej dotyczą chociażby wyroki z dnia 15 czerwca 2007 r. II UK 223/06 OSNP 2008/15 – 16/231, z dnia 9 października 2006 r. II UK 44/06, OSNP 2007/19 – 20/295, z dnia 6 maja 2009 r. II UK 359/08 OSNP 2011/1-2/16.

Z samego faktu pozostawania w zatrudnieniu i pobierania wynagrodzenia wynika domniemanie pracy zarobkowej. Jak każde domniemanie w polskim systemie prawa cywilnego, jest ono wzruszalne. Przy czym obalenie tego domniemania leżało po stronie ubezpieczonej, która dokonała tego w niniejszym postępowaniu.

Otóż w całym okresie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczona dokonała jednej czynności, nie wymagającej z jej strony żadnego wysiłku, żadnych czynności sprawdzających, ani żadnego istotnego nakładu pracy. Chodziło bowiem o zalogowanie się do aplikacji (...) i wysłanie krótkiego raportu o składkach pracowniczych, do którego system kadrowy automatycznie wstawił aktualną liczbę pracowników spółki. Zajęło to około 41 minut (tyle trwało zalogowanie do systemu). Sąd uznaje więc taką czynność za incydentalną.

Z drugiej strony była ona wymuszona okolicznościami. Ubezpieczona zajmowała stanowisko głównej księgowej i z tej przyczyny posiadała dostęp do danych osobowych pracowników. Zapewne z tego też powodu to właśnie z nią (...) zawarło umowę zlecenia na wprowadzanie danych pracowników do aplikacji zakładu ubezpieczeń. Ze względu na dostęp do danych osobowych powódka miała obowiązek osobiście logować się do aplikacji i nie mogła powierzyć tego zadania innej osobie. Po wyjściu ze szpitala wysłała raport miesięczny, aby uniknąć ewentualnych komplikacji przy dochodzeniu przez pracowników świadczeń z ubezpieczenia grupowego.

W rezultacie Sąd uznał, że ubezpieczona wykonała jedną krótkotrwałą, incydentalną i wymuszoną okolicznościami czynność, której nie można uznać za wykonywanie pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ustawy zasiłkowej. Za pracę zarobkową z reguły uważa się określone – najczęściej powtarzające się – czynności faktyczne, które w konsekwencji co do zasady (choć nie zawsze) prowadzą do uzyskania dochodu. Ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie z (...) za

grudzień 2016 r., ponieważ było ono zryczałtowane i niezależnie od nakładu pracy, czy powiązane z dniami pracy, co potwierdziła pisemna informacja (...). Powołany przepis – zawierający normę z zakresu ubezpieczeń społecznych pozbawiającą świadczeń zasiłkowych – powinien być wykładany ściśle jako wyjątek od zasady przysługiwania zasiłku chorobowego w okresie niezdolności pracownika do pracy (uznania go jako świadczenie należne). Pozbawienie ubezpieczonej zasiłku chorobowego za okres, w którym faktycznie była ona niezdolna do pracy wykonywanej na co dzień w ramach zatrudnienia pracowniczego, jedynie z powodu zatwierdzenia danych w programie komputerowych nie byłoby zgodne z celem regulacji art. 17 ustawy zasiłkowej.

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie daje podstawy do przyjęcia, że ubezpieczona w okresie od dnia 14 do 30 grudnia 2016 r. nie wykonywała pracy zarobkowej, a zatem decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z 11 lipca 2019 r. uznając, że I. G. ma prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres i nie ma obowiązku zwrotu pobranego świadczenia.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)